

Отже, новочасним завданням для нашої держави є утвердження імперативну еколого-економічного модерну в розвитку дипломатичних відносин.

Перелік посилань:

1. Франко І. Твори в двох томах. Т. 1. Поезія / І. Франко. – К. : Дніпро. – 1981. – С. 35.
2. Економічна безпека України в умовах глобалізаційних викликів : монографія / [за заг. ред. А. А. Мазаракі]. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – 2010. – С. 631.
3. Незалежність і дипломатія: чого Україна досягла у світі? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://prismua.org>. 24.08.2016

**ЕКОНОМІЧНА САМОДОСТАТНІСТЬ – СТРАТЕГІЧНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

*І.Г. Бритченко, д.е.н., професор
Державний вищий навчальний заклад
імені проф. Станіслава Тарновського, м. Тарнобжег (Польща)
Т.А. Чернявська, к.е.н., доцент
Херсонський державний університет*

Сьогодні, коли світова економіка зазнає суттєвих змін, а економіки окремих країн не завжди своєчасно та адекватно адаптуються до глобальних викликів, питання щодо управління національним соціально-економічним розвитком стає складною науково-практичною задачею для кожної країни, що ставить за мету стале економічне зростання та піднесення добробуту населення.

Проблема адаптації соціально-економічних систем до умов дефіциту природних ресурсів, необхідності забезпечення безпечного розвитку і підвищення загального добробуту за рахунок розкриття потенціалу праці знайшла своє відображення в затвердженій ООН концепції сталого розвитку. Вчені, які зайняті теоретичною розробкою, а також перспективами реалізації нової парадигми, в тому числі і автори доповіді Римському клубу «Межі зростання» Денніс і Донелла Медоуз, встановили, що стійкість соціально-економічних систем залежить від їх здатності до ускладнення своєї власної структури, тобто самоорганізації, яка, в свою чергу, базується на принципі самодостатності [1]. Ці ж висновки знайшли відображення в наукових працях авторів, які спрямовані на розробку моделі самодостатнього розвитку вітчизняної соціально-економічної системи та її структурних сегментів (зокрема виокремлена та досліджена значущість у досягненні національної економічної самодостатності системи транспортних перевезень).

Економічна самодостатність ТКС нами трактується як режим (спосіб) господарювання соціально-економічної системи, що передбачає покриття витрат функціонування переважно за рахунок власних ресурсів джерел надходження грошових коштів (від 2/3 до 1) [2].

Авторське бачення переключиться і є продовженням поглядів вітчизняних та зарубіжних вчених. Так, у монографії професора А.М. Поручника «Національний інтерес України: економічна самодостатність у глобальному вимірі». Автор тлумачить її як «здатність країни забезпечувати процес суспільного відтворення на базі максимальної мобілізації внутрішніх джерел та ресурсів у поєднанні з ефективним залученням та використанням потенціалу зовнішньоекономічних зв'язків» [3]. Проблему самодостатності в контексті формування національних моделей економічного розвитку в епоху глобалізації поглиблено досліджує Трофімова В.В. Вона визначає поняття «національна економічна самодостатність» як спроможність країни забезпечити сталість обраної траєкторії розвитку на основі оптимального залучення внутрішніх та зовнішніх ресурсів та механізмів розвитку [4].

В повній мірі це доводить, що національна економічна самодостатність є категорією державного рівня. В макроекономічному відношенні вона означає можливість держави забезпечувати суспільне відтворення за рахунок традиційних сталих джерел ресурсів, достатніх для виконання її функцій, задоволення потреб населення та виконання існуючих зобов'язань перед іншими державами. Відтак, забезпечення національної економічної самодостатності ми визначаємо як діяльність держави та суспільства з впровадження системи заходів, спрямованих на досягнення оптимального стану соціально-економічної системи та забезпечення національної безпеки.

З визначенням стратегічної мети – досягнення меж економічної самодостатності, має бути побудована ієрархічна сукупність цілей поетапного досягнення кінцевого результату. В цьому аспекті важливо забезпечити правильний вибір черговості практичної реалізації зазначених цілей. На

початку має бути сформоване так зване ядро національної самодостатності соціально-економічної системи, яке виступить у ролі додаткового стабілізатора її розвитку. До складу утворюючих ядро сфер і окремих видів діяльності доцільно ввести такі компоненти, які є стабільно затребуваними та необхідними, передусім, всередині країни. Найлогічніше відібрати їх із сфери продовольчого, енергетичного, транспортного забезпечення. У цих сферах слід виділити обмежену кількість найпріоритетніших напрямів розвитку і підтримати їх на державному рівні.

Забезпечивши самодостатність розвитку значених галузей, тобто сформувавши з них стрижень національної самодостатньої соціально-економічної системи, який не піддається значним коливанням турбулентного середовища та є безпечним, держава зможе розраховувати на забезпечення достатнього рівня політичної, економічної та соціальної стабільності, що, в свою чергу, створить передумови для досягнення національної самодостатності.

Перелік посилань:

1. Організація Об'єднаних Націй та стійкий розвиток [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.org/rw/development/sustainable/background.shtml>

2. Чернявська Т. А. Пріоритетна спрямованість вітчизняної державної політики на досягнення економічної самодостатності в умовах викликів глобального розвитку [Текст] / Т. А. Чернявська // Пріоритети розвитку національної економіки в контексті євроінтеграційних та глобальних викликів: матеріали VIII міжнародної науково-практичної конференції. – Харків : ХНУБА. – 2016. – Ч. 3. – С. 128-131.

3. Поручник А. М. Національний інтерес України: економічна самодостатність у глобальному вимірі : монографія [Текст] / А. М. Поручник. – К. : КНЕУ, 2008. – 352 с.

4. Трофімова В. В. Економічна самодостатність країн в епоху глобальної інтеграції : монографія [Текст] / В. В. Трофімова. – Сімферополь : Кримський інститут бізнесу, 2010. – 452 с.

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

С.Г. Вініцька

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

В сучасному процесі глобалізації для забезпечення національних інтересів України її зовнішня політика спрямована на виконання наступних завдань [1]:

- утвердження і розвиток України як незалежної демократичної держави;
- забезпечення стабільності міжнародного становища;
- збереження територіальної цілісності держави;
- включення національного господарства у світову економіку, яке здійснилось внаслідок вступу до Світової організації торгівлі (СОТ);
- захист прав та інтересів резидентів України за кордоном;
- поширення у світі образу України як надійного партнера.

Успішне вирішення вказаних завдань гальмується внаслідок проведення воєнних операцій на сході країни, які тривають з 2014 року. Великі витрати на воєнні цілі призвели до зростання інфляційних процесів, які негативно вплинули на добробут українського народу.

Так, за даними Держкомстату України за січень 2017 року середня зарплата в країні становила 6000 грн, тоді як у країнах Прибалтики за той же період у середньому 678 євро (19000 грн), у США – 3300 дол (89000 грн), у Німеччині – 3450 євро (99000 грн).

Погіршився інвестиційний клімат, зменшився експорт продукції на світовий ринок.

Основні проблеми глобального значення українського уряду на сучасному етапі:

- терористичні атаки з боку Росії;
- фінансово-економічна нестабільність;
- зростання цін на енергоносії та паливе;
- низка соціальних проблем: зростання безробіття, бідності, скорочення тривалості життя, хвороби.

Перелік посилань:

1. Курс економічної теорії : навч. посіб. / [С. І. Архієреєв, С. Г. Вініцька, В. М. Двінських та ін.] ; за ред. С. І. Архієреєва, Н. Б. Решетняк. – Харків : НТУ «ХПІ», 2008. – 332 с.